

Rikslønnsnemndas kjennelse av 11. juli 1969.

i sak nr. 7/1969:

Tvist mellom Barnehagekretsen i Oslo og Norsk Lærerlag om tariff-avtale for barnehagelærerne 1968 - 1970.

Nemndas sammensetning:

- Høyesterettsdommer Rolv Ryssdal, formann
- Arbeidsdirektør Reidar Danielsen
- Professor Arnljot Strømme Svendsen
- Direktør i N.A.F. Vilhelm Dahl
- Sekretar i LO Thorleif Andresen
- Lønnsrådmann Chr. Hartmann
- Formann i Norsk Lærerlag Trond Johannessen

Chr. Hartmann og Trond Johannessen er utpekt av partene i tvisten, og i samsvar med § 2 tredje ledd i lov av 19. desember 1952 om lønnsnemnd i arbeidstvister stemmer fra arbeidsgiversiden Chr. Hartmann og fra arbeidstakersiden Trond Johannessen.

Partene har gjort rede for sine standpunkter ved skriftlige innlegg og under muntlige forhandlinger for nemnda 23. juni 1969.

Etter at saken var drøftet i flere møter, avsa Rikslønnsnemnda 11. juli 1969 denne

Kjennelse:

Norsk Lærerlag hadde i tariffperioden 1966-1968 avtale med i alt 25 forskjellige arbeidsgivere om lønns- og arbeidsvilkår for barnehagelærere. I forbindelse med tariffrevisjonen 1968 søkte laget å samordne de forskjellige avtaler ved å legge fram enslydende krav overfor alle arbeidsgiverne. Etter forgjeves forhandlinger og mekling og etter at det våren 1969 var gjennomført arbeidsstans som etter hvert omfattet de fleste barnehagelærere, ble Norsk Lærerlag og fem av de største arbeidsgiverne i møte 23. mai 1969 hos Riksmeklingsmannen enige om å bringe tvisten inn for Rikslønnsnemnda, og om at arbeidet skulle gjenopptas 28. mai 1969. De fem arbeidsgiverne det her gjelder, er 1) Norges Byforbund - Norges Herredsforbund, Forhandlingsorganisasjonen, 2) Norges Røde Kors, 3) Norges Husmorforbund, 4) Oslo kommune og 5) Barnehagekretsen i Oslo.

Barnehagekretsen i Oslo er et fellesorgan for flere større private organisasjoner, og representerer til sammen 46 daghjem eller barnehager. Om barnehagelærernes lønn og arbeidsvilkår hadde Barnehagekretsen gjennom en årrekke overenskomst med Norske Barnehagelærerinnens Landsforbund. I 1965 gikk forbundet inn i Norsk Lærerlag, og for tariffperioden 1966-1968 ble overenskomst opprettet mellom Barnehagekretsen og Norsk Lærerlag. Med unntak av reglene om ferie og pensjonsforhold, har de vilkår som har vært tariffestet ved disse overenskomster, stort sett falt sammen med vilkårene for barnehagelærere ansatt i Oslo kommune. Dette gjelder også lønningene, noe som har sammenheng med at kommunen har dekket driftsutgiftene ved de institusjoner det her gjelder. De fleste av institusjonene er imidlertid vanlige barnehager med 36 timers arbeidstid pr. uke, og lønnen har her vært beregnet forholdsmessig etter normen 36/42 av kommunens lønnssetninger. Ved det kommunale klasseplasseringsutvalgs kjennelse av 29. mars 1966 ble det foretatt visse endringer i klasseplasseringen for barnehagelærere, og det ble i den forbindelse gjennomført tilsvarende regulering for barnehagelærerne ved de institusjoner Barnehagekretsen representerer. De fikk videre samme generelle lønnstillegg som ble gitt ved tariffrevisjonen 1966 i kommunen, og de fikk også det indekstillegg som kommunale arbeidstakere oppnådde fra 16. mai 1967. Barnehagelærerne ved de institusjoner kretsen representerer, fikk derimot ikke det såkalte "kompensasjonstillegg" for folketrygdavgiften som de kommunalt ansatte oppnådde fra 1. januar 1967. Dette har sammenheng med den før nevnte forskjell i pensjonsforholdene.

Overenskomsten mellom Barnehagekretsen i Oslo og Norsk Lærerlag for tariffperioden 1966-1968 hadde i avsnitt A alminnelige bestemmelser om virkeområde, ansettelse og oppsigelse, arbeidstid, ferie, lønn under sykdom, pensjonsordning, ansiennitet m.v. Avsnitt B inneholdt bestemmelser om lønn, og hadde ved tariffperiodens begynnelse følgende ordlyd:

"1. Barnehagelærer i vanlig barnehage med 36 timers uke.

a. Grunnlønn pr. år	kr. 16.500,-
Etter 1 års tjeneste	" 17.000,-
Etter 3 " tjeneste	" 17.400,-
Etter 5 " tjeneste	" 18.300,-
Ledertillegg for barnehage med mer enn en avdeling settes fra 1.5.1966 til ...	" 600,-

2. Barnehagelærer ved dagheim med 42 timers uke og 6 ukers ferie.

a. Grunnlønn for leder	kr. 21.500,-
2 alderstillegg etter 2 og 4 år å	" 700,-
1 alderstillegg etter 6 år	" 600,-
b. Grunnlønn for barnehagelærer	" 19.200,-
Etter 1 års tjeneste	" 19.800,-
Etter 3 års tjeneste	" 20.300,-
Etter 5 års tjeneste	" 21.300,-"

Det ble pr. 16. mai 1967 gitt et indekstillegg, slik at lønnen fra denne dag var noe høyere.

Forutsetningen for den nevnte avlønning var at barnehagelæreren var "utdannet etter de av departementet til enhver tid fastsatte alminnelige bestemmelser for slik utdanning".

I forbindelse med tariffrevisjonen 1966 ble Norsk Lærerlag, de arbeidsgivere som har de største grupper av barnehagelærere, og staten enige om å oppnevne et utvalg til å se nærmere på barnehagelærernes lønnsforhold, herunder spørsmålet om å opprette en egen lønnsstige for barnehagelærerne. Etter samråd med Kirke- og undervisningsdepartementet og Lønns- og prisdepartementet påtok Departementet før familie- og forbrukersaker seg å stå for oppnevningen av utvalget, hvor alle de tre nevnte departementer var representert. Norges Røde Kors, Norges Husmorforbund, Oslo kommune og Barnehagekretsen i Oslo hadde hver en representant i utvalget, mens Norges By- og Herredsforbund og Norsk Lærerlag hadde hver to representanter. Konsulent Toralf Tveiten i Kirke- og undervisningsdepartementet var formann i utvalget som avgav innstilling i april 1968. Innstillingen, som er lagt fram for Rikslønnsnemnda, inneholdt blant annet oversikt over yrkesutdanningen, arbeidsplassene, og barnehagelærernes lønns- og arbeidsvilkår etter de overenskomster som hittil har vært gjeldende. I sine egne merknader har Tveiten-utvalget anbefalt at man om mulig søker å gjennomføre "en større koordinering av lønnsforholdene for denne forholdsvis lille yrkesgruppe og derigjennom søker å forenkle forhandlingsapparatet". Men om flere viktige spørsmål hadde utvalgets medlemmer ulike oppfatninger. Et mindretall (fire medlemmer) uttalte at "på bakgrunn av den utdanning og de arbeidsoppgaver som yrkesgruppen har, synes barnehagelærernes generelle lønnsnivå å ligge for lavt", mens et flertall (syv medlemmer) ikke ville ta "noe standpunkt til om lønnsnivået for barnehagelærerne er tilfredsstillende", idet de anså dette som et rent forhandlings-spørsmål og pekte på "at slike vurderinger vil være helt avhengig av de ofte nokså subjektivt valgte sammenlikningsgrunnlag". De

samme syv medlemmer fant det "uriktig å innføre en lønnsstige hvorved forstås opprykksskala som strekker seg over et større antall lønnstrinn", idet de ikke fant "større grunn til at barnehagelærerne skal gis noen automatisk avansementsstige/opprykksstige slik lærerne har enn andre yrkesgrupper som ikke har slike ordninger". Det nevnte mindretall (fire medlemmer) fant derimot "at den riktige lønnsplassing av barnehagelærere på det offentlige regulativ vil være en lønnsstige som går parallelt med lønnsstigen for lærere, men en klasse lavere".

I forbindelse med tariffrevisjonen 1968 fremmet Norsk Lærerlag overfor en rekke arbeidsgivere likelydende krav datert 31. oktober 1968 om oppretting av ny og fullstendig overenskomst om barnehagelærernes lønns- og arbeidsvilkår. Forhandlingene kom først i gang mellom Norges By- og Herredsforbund, Norges Røde Kors og Norges Husmorforbund på den ene side og Norsk Lærerlag på den annen side. Det ble holdt møter i desember 1968, men enighet ble ikke oppnådd, og Norsk Lærerlag erklarte at forhandlingene var brutt. Riksmeklingsmannen ble underrettet, og han nedla forbud mot arbeidsstans inntil mekling etter arbeidstvistlovens kapittel 3 var sluttet. Mekling ble foretatt i møter 30. januar og 25. februar 1969, men i det sist nevnte møte meddelte meklingsmannen at han ikke hadde grunnlag for å sette fram forslag som partene kunne ventes å godta. Norsk Lærerlag begjærte meklingen sluttet og gav samtidig melding om at arbeidsstans ville bli satt i verk i henhold til tidligere foretatte plassoppsigelser. Barnehagelærere i kommunale stillinger utenfor Oslo og ved institusjoner som drives av Røde Kors-avdelinger og Norges Husmorforbund, la etter hvert ned arbeidet i samsvar med dette. De første plassfratredelser fant sted 8. mars 1969.

Overfor Oslo kommune og Barnehagekretsen i Oslo la Norsk Lærerlag først fram sine krav i februar 1969. Forhandlingsmøte med kommunen ble holdt 14. mars 1969 og med Barnehagekretsen 19. mars 1969. Enighet ble ikke oppnådd, og Norsk Lærerlag erklarte at forhandlingene var brutt. Laget foretok plassoppsigelser med fratreden 31. mars 1969. Tvisten ble innberettet til Riksmeklingsmannen som nedla forbud mot arbeidsstans inntil mekling etter arbeidstvistlovens kapittel 3 var sluttet. Mekling mellom Oslo kommune og Norsk Lærerlag ble foretatt i møter 28. mars og 10. april 1969, men i det sist nevnte møte meddelte meklingsmannen at han ikke hadde grunnlag for å sette fram forslag. Også mellom Barnehagekretsen og Norsk Lærerlag ble forgjeves mekling foretatt i møter 28. mars og 10. april 1969.

I henhold til arbeidstvistlovens § 38 innkalte Riksmeklingsmannen Norges By- og Herredsforbund, Norges Røde Kors, Norges Husmorforbund på den ene side og Norsk Lærerlag på den annen side til ny mekling 10. april 1969, men meklingsmannen meddelte også i dette møte at han ikke fant grunnlag for å sette fram forslag.

Under et møte i Kommunal- og arbeidsdepartementet, hvor alle de fem nevnte arbeidsgivere var representert, henstilte statsråden til partene å forsøke ny mekling. Partene sa seg villige til dette, og nytt meklingsmøte mellom Norsk Lærerlag og alle fem arbeidsgivere ble holdt 17. april 1969. I møtet måtte meklingsmannen konstatere at han fortsatt ikke hadde grunnlag for å sette fram forslag som partene kunne ventes å godta. På forespørsel fra meklingsmannen erklarte arbeidsgivernes representanter at de var villige til å henwise tvisten til avgjørelse i Rikslønnsnemnda, men Norsk Lærerlags representanter fant ikke å kunne gå med på dette.

Etter dette ble arbeidsstans ved Oslo kommunes daginstitusjoner og ved institusjoner som drives av Barnehagekretsen, satt i verk 22. april 1969.

I henhold til arbeidstvistlovens § 38 innkalte Riksmeklingsmannen partene i Oslo-konflikten til ny mekling 23. mai 1969. Med sikte på en mulig løsning ble også representanter fra By- og Herredsforbundet, Norges Røde Kors og Norges Husmorforbund innkalt til dette møte.

I protokollen fra møtet 23. mai 1969 heter det:

"Meklingsmannen fremsatte deretter dette
forslag:

I

De foreliggende tvister mellom 1) Oslo kommune, 2) Barnehagekretsen i Oslo, 3) Norges Byforbund - Norges Herredsforbund, Forhandlingsorganisasjonen, 4) Norges Husmorforbund og 5) Norges Røde Kors på den ene side og Norsk Lærerlag på den annen side, vedrørende fornyelse av overenskomstene henvises til avgjørelse av Rikslønnsnemnda, jfr. lov av 19. desember 1952.

II

1. Arbeidet gjenopptas onsdag 28. mai 1969. Alle arbeidstakere gjeninntretr i sine stillinger med de samme rettigheter som de hadde ved arbeidskonfliktens begynnelse.
2. Til arbeidstakere som definitivt måtte ha fratrudd sine stillinger utbetales feriepengene etter vanlige regler.

Det ble videre avgitt følgende erklæringer:

1. Norges By- og Herredsforbund vil anbefale den enkelte kommune/institusjon å vedta Rikslønnsnemndas avgjørelse som tariffavtale med Norsk Lærerlag.

2. Norges By- og Herredsforbund vil for sin del anbefale at den enkelte kommune fastsetter sine tilskott til private barnehager på grunnlag av de lønninger som fastsettes av Rikslønnsnemnda.
3. Oslo kommunes forhandlere meddelte at man ville ta konsekvensen av Rikslønnsnemndas kjennelse for Barnehagekretsen og Husmorforbundet overfor de øvrige barnehager som får kommunalt driftsbidrag.

Partenes forhandlere erklærte at de på vegne av sine mandanter vedtok meklingsforslaget."

Etter dette gjenopptok barnehagelærerne arbeidet 28. mai 1969.

Barnehagekretsen i Oslo har i det vesentlige anført:

Det er ikke grunnlag for å godta Norsk Lærerlags anførsel om at barnehagevirksomheten må betraktes som en del av skoleverket, og at yrket som barnehagelærer derfor må vurderes på linje med yrket som lærer. Dette spørsmål vil komme i en annen stilling dersom førskoleklasser skulle bli integrert i vårt obligatoriske skoleverk, noe som i tilfelle vil kreve omfattende nye lovregler blant annet om utdanning og undervisning. Skulle en slik ordning bli gjennomført, vil formentlig lønns- og arbeidsvilkårene for barnehagelærere - på samme måte som for lærere i grunnskolen - bli fastsatt i samsvar med de regler som gjelder for statstjenestemenn. Men etter de forhold som nå gjelder, må det være klart at lærernes utdanning, arbeidsoppgaver og ansvar ligger betydelig over barnehagelærernes, iallfall når det gjelder barnehagelærerne ved det overveiende antall av daginstitusjonene som er vanlige barnehager og daghjem. Slik barnehagevirksomheten i dag drives ved daginstitusjonene for barn, må den anses som et ledd i hele den virksomhet som drives av kommunene og en rekke private organisasjoner. Barnehagelærernes lønns- og arbeidsforhold må derfor vurderes og avgjøres på linje med vilkårene for andre som er ansatt i kommunene og i de private organisasjoner.

Barnehagekretsen er enig med Norsk Lærerlag i at barnehagelærerne så vidt mulig bør ha samme lønn uten hensyn til om de arbeider ved kommunale eller private institusjoner. Lønnssetningene for barnehagelærerne ved Barnehagekretsens institusjoner bør derfor fastsettes på grunnlag av de satser som blir fastsatt for barnehagelærere ansatt i Oslo kommune..

De alminnelige bestemmelser i avsnitt A i overenskomsten mellom Barnehagekretsen og Norsk Lærerlag for tariffperioden 1966-1968 bør prolongeres uten noen endring. Det gjelder her bestemmelser om ansettelse og oppsigelse, arbeidstid, ferie, lønn under sykdom, pensjonsordning, ansiennitet m.v. på linje med tilsvarende bestemmelser for andre arbeidstakere ved Barnehagekretsens institusjoner.

Ved denne tariffrevisjon gjelder uenigheten først og fremst klasseplasseringen av barnehagelærerne på lønnsregulativet og videre spørsmål om arbeidstid, ferie, ansiennitet og pensjonsforhold. Om disse spørsmål har Barnehagekretsen anført:

1. Klasseplasseringen på lønnsregulativet.

Barnehagekretsens institusjoner vil ikke kunne drives uten at Oslo kommune dekker lønnsutgiftene. Barnehagekretsen kan derfor ikke betale høyere lønninger enn dem som gjelder for kommunalt ansatte barnehagelærere.

Plasseringen av stillingen som barnehagelærer på Oslo kommunes lønnsregulativ er foretatt ut fra en sammenligning med andre stillingsgrupper på grunnlag av yrkesutdanning og arbeidsoppgaver. Dersom det bygges på disse kriterier, synes det ikke å være saklig grunn for å etterkomme Norsk Lærerlags krav om plassering av stillingen som barnehagelærer flere lønnsklasser høyere enn stillingen som offentlig godkjent syjepleier.

Når det gjelder klasseplasseringen, har Barnehagekretsen for øvrig henholdt seg til det som er anført av Oslo kommune i den tvist om lønns- og arbeidsvilkårene for kommunalt ansatte barnehagelærere som samtidig er oppe til behandling for Rikslønnsnemnda.

2. Arbeidstid.

Det kan ikke aksepteres at barnehagelærerne skal ha en del av den faste arbeidstid utenfor institusjonen, og at de ved institusjonen bare skal ha redusert tid sammen med barna. Arbeidstiden må - uten noen slik begrensning - i sin helhet legges til institusjonen. Forberedelse, etterarbeid og foreldrekontakt må foregå i den ordinære arbeidstid. I den utstrekning dette ikke lar seg gjøre, må kompensasjon eventuelt gis enten i form av fritid eller ved overtidsgodtgjøring etter vanlige regler. Den arbeidstidsordning

Norsk Lærerlag har reist krav om, vil i tilfelle lede til at daginstitusjonene for barn får nedsatt kapasitet, noe som vil være særlig uheldig fordi det er stor mangel på slike institusjoner.

3. Ferie.

Avsnitt A i tariffavtalen for 1966-1968 mellom Barnehagekretsen i Oslo og Norsk Lærerlag har i § 4 bestemmelse om seks ukers ferie. Denne bestemmelse, som Barnehagekretsen også finner å kunne opprettholde for tariffperioden 1968-1970, tilfredsstiller det krav Norsk Lærerlag har reist om at barnehagelærer i tillegg til fire ukers ferie skal ha tjenestefri med lønn minst to uker pr. år.

4. Ansiennitet.

Avsnitt A i tariffavtalen for 1966-1968 mellom Barnehagekretsen i Oslo og Norsk Lærerlag har i § 7 en bestemmelse om at ansienniteten "beregnes etter de til enhver tid gjeldende bestemmelser i Oslo kommune". Til disse bestemmelser hører også det kommunale lønnsutvalgs vedtak av 18. mai 1967 hvorefter all praksis som barnehagelærer i minst 36 timers post ved andre institusjoner her i landet godskrives som lønnsansiennitet ved ansettelse. I samsvar med den alminnelige ansiennitetsregel i kommunen vil en barnehagelærer selvsagt også beholde sin lønnsansiennitet ved overgang til annen stilling innen Barnehagekretsen. Under disse omstendigheter er det ikke grunn til å endre den nevnte bestemmelse i avsnitt A § 7.

5. Pensjon.

For en del av de ansatte er det tegnet en pensjonsforsikring. Barnehagekretsen og de organisasjoner den representerer, har ikke midler til å gi pensjonsytelser ut over dette. Etter at vi har fått folketrygdordningen, er for øvrig pensjonsspørsmålet kommet i en annen stilling enn tidligere.

6. Etterbetaling av generelle lønnstillegg.

Det er enighet om at barnehagelærerne skal få samme generelle lønnstillegg som statstjenestemennene og kommunale

arbeidstakere oppnådde ved tariffrevisjonen 1968. Men de som er organisert i Norsk Lærerlag, måtte også etter 1. mai 1968 lønnes etter satsene pr. 30. april 1968 fordi ny tariffavtale ikke ble inngått. Lønnsreguleringen skulle for disse arbeidstakere egentlig gjelde fra den dag Rikslønnsnemndas kjennelse blir avsagt, men Barnehagekretsen finner etter omstendighetene å kunne godta at de nye lønnssetser i Oslo kommunes regulativ gjøres gjeldende fra den dag barnehagelærerne etter avtale gjenopptok arbeidet.

Barnehagekretsen i Oslo har for Rikslønnsnemnda nedlagt denne

påstand:

- "A. Hovedavtale mellom barnehagekretsen og Norsk Lærerlag om lønns- og arbeidsvilkår for barnehagelærere gis fortsatt gyldighet fra Rikslønnsnemndas kjennelse og nu med oppsigelighet tidligst til 30/4.70.
- B. Til samtlige lønnssetser i nevnte hovedavtale legges 9 % med etterbetaling fra det tidspunkt hver enkelt etter streiken gjenopptok arbeidet.
- C. Indeksregulering skal skje i samsvar med fellesbestemmelsene i kommunen for tariffperioden 1/5.68 - 30/4.70."

... som avsluttes med offentlig skolearbeid. Videre vil vi ikke i det hele
 og barneskoleer har de i seg selv i utvilske tilgang som i
 førskolealder. Disse institusjonene og utøverne av yrket som barn-
 skolearbeidere har helt fra 1947 vært underkastet offentlig regulering
 etter fastsatte normer. Barneskolearbeidernes er i realiteten en
 del av skoleverket, og yrket som barneskolearbeider vil vurderes på linje
 med yrket som lærer i grunnskolen. Lønns- og arbeidsvilkår vil derfor
 som det er relevant å sammenligne barneskolearbeiderne med. Dette vil
 være avgjørende ved fastsettelsen av barneskolearbeidernes lønns- og
 arbeidsvilkår.

Organisasjoner for barn drives dels av offentlige opp-
 dikteter, dels av en rekke private organisasjoner. Barneskole-
 arne, som er en relativt liten yrkesgruppe, har derfor mange for-
 skjellige arbeidsgivere. Yrkesgruppens lønns- og arbeidsvilkår
 har til denne tid vært høyst ulike. Det er uten videre klart at
 dette er ubøit. Norsk Lærerbund legger avgjørende vekt på at
 barneskolearbeiderens lønns- og arbeidsvilkår blir samordnet, og har
 ved tariffforvisjonen 1955 lært fram enslydende krav overfor alle
 arbeidsgivere. Kravene er utformet som to fallskendige sett av
 bestemmelser, det ene for lærere og ledere i vanlige barneskoler
 og daghjem, det andre for barneskolearbeidere og ledere ved spesial-
 institusjoner. Begge sett omfatter alminnelige bestemmelser,
 arbeidstidsbestemmelser og lønnsbestemmelser.

Selv om det gjelder forhold som i praksis er avhengig av
 betryggende måte for alle barneskolearbeidere, vil det være en avveid
 fordel at det rent formelle grunnlag blir helt likartet. Det
 vil både av forlindingsmessige og andre grunner ha betydning
 at det på alle punkter gjelder helt tilsvarende bestemmelser
 og særlige barneskolearbeideres lønns- og arbeidsvilkår uten hensyn
 til hvor vedkommende utfører sitt arbeid. Men reelt sett gjelder
 hensikten ved denne tariffforvisjon først og fremst klassepluss-
 eksamen av barneskolearbeiderne på lønnsregulativet og videre påstand
 av arbeidstid, ferie, ansiennitet og pensjonsforhold.

Da disse spørsmål har norsk Lærerbund anført:

1. Lønnsklasseringen på lønnsregulativet.

Klasseplusseringen vil foretas ut fra de krav som stilles
 for opptak ved barneskolearbeidernes, gjennomføring av den profes-
 sionelle utdanning og barneskolearbeiderens arbeids- og ansvarsfor-
 hold.

Utdanningsloven var fortrinns utformet for barn i alderen 6-12 år. Målene av loven var å sikre alle barn tilstrekkelig utdanning og videre utdanning som opplæring i skolearbeid, et halvt års helsearbeid og et halvt års praksis i institusjoner for barn i fjerde- eller femte klasse. Den nye opplæringsloven skal sikre at skoleopplæringen er avansert og derfor krever modernitet.

Utdanningen tar to år. Undervisningen omfatter psykologi, pedagogikk, matematikk, sosialt og medisinske barnvern og videre allsidig innsikt i norsk, fremmedspråk og musikk. I tillegg til denne teoretiske undervisning kommer praktisk opplæring i godkjente barnehager og dagbarn under tilsyn av vel kvalifiserte ledere. Det er nå nye søsnytt utdanning for barnehageledere og for lærere i grunnskolen. I sin innstilling av 7. desember 1952 om utøvelsen av lærerutdanningsinstitusjoner har Lærerutdanningsrådet blant annet uttalt: "De to utdanningsveier, utdanning til allmenlærere og barnehageledere, har så mye til felles at de også bør kunne koordineres". I sin innstilling av 10. desember 1955 om lov om lærerutdanning har rådet tatt hensiktsmessigheten av dette. I lovforslaget § 3 nr. 1 heter det således: "Tre-årig opplæring fra barnehage- eller lærerskole, lærerskole eller faglærerskole eller ei tre-årig sammensett opplæring fra lærerutdanningsinstitusjoner vert kalla grunnutdanning for barnehagelærer, lærer eller faglærer". Det kan vi se verd å merke dette selv om barnehagelærerne etter lovforslaget vil få lengere og mer omfattende grunnutdanning enn de har etter den nå gjeldende ordning.

I sitt arbeid om barnehagelærerne søke å legge til rette et program som tar tilstrekkelig hensyn til hvert enkelt barn og dets forutsetninger. De beskrivelser som foreligger om barnehagevirksomheten, eksempelvis i Oslo kommune, viser klart og tydelig at det her dreier seg om en opplærings- og opplysningstjeneste som fullt ut kan sammenliknes med den oppgave lærerne har i vårt østlige teoretiske skoleverk.

Men en seriøs vurdering av de forhold som her er nevnt, kan gjerne ledes til funnet det riktige og nødvendige i lærerens et fagutrustet arbeid som er et alternativt som i loven fra 1948 er trykket opp for lærerne i folkeskolen. I betraktning av de utdanningsmessige ettervirkende virkninger av nye katter som for lærerne, her man innledningsvis i arbeidet med til å finne fra kvalitetsutvalget minneretall - utformet i form av et slik at det hele veien ligger en i lærerens lovte enn etter lærerutdanningsregulativet. Det vurderes så

De som har et særlig stort behov for lærere bør oplyses om, at læreruddannelsen er en meget omfattende og langvarig uddannelse, som kræver en særlig udvalgt og uddannet lærer. I betragtning af det store behov for lærere, og af den væsentlige betydning af uddannelsen som grundlag for den videre uddannelse og for den økonomiske udvikling af landet, er det nødvendigt at sikre, at der er tilstrækkeligt med lærere af den rette kvalitet til rådighed. Dette er grundlaget for kravet om at læreruddannelsen - på samme måde som lærere i grundskolen - gennemløber en særlig og omfattende uddannelse i de første år af deres uddannelse, og at de derefter gennemløber en særlig og omfattende uddannelse i de følgende år af deres uddannelse. Det er i denne forbindelse også vist til at mindretallet i Evidensudvalget foreslår et løst forhold om egen ledelse for læreruddannelsen med begynderårene i lkl. 12° og slutårene i lkl. 15° eller 16 år.

Uddannelsesregulativet for læreruddannelsen må - også her på samme måde som for lærere - bygges på princippet om åben offentlig uddannelse. De som har eller ønsker sig tillægsguddannelse og over det som kræves for adgang til jobbet, må kunne opnå en akademisk uddannelse som lærer i henhold til klasser over den vanlige. Altså og uanset om de uddannelsesregulativet har allerede antageligt denne ordning, lidt senere ventet i 1967 fastsatte de barselsregler i specialskole rum et fra specialpedagogisk tillægsguddannelse, såkaldt som samme begyndelse, oplysnings og tøjler som lærere i specialskole med godkendt læreruddannelse. Begynderårene for disse læreruddannelser blev i 1967 fastsat til lkl. 14° med tøjler i lkl. 17° efter 16 år. Og mindretallet i Evidensudvalget foreslår en af læreruddannelsen at have ledelse for relevant tillægsguddannelse ud fra de samme retningslinjer som gælder for andre kategorier af lærere.

Lærerne av barselsinstitutionerne har betydelig ansvar og opgaver, og de har et stort ansvar. Lærerne for lærerne i vanlige institutioner bør have to klasser og i større institutioner tre klasser lærere som tøjler for barselsinstitutionerne.

Ved klasseruddannelsen må der lægges vægt på at lærere og lærere i specialinstitutioner for børn har særlig vigtige og væsentlige arbejdsopgaver. Disse institutioner bør ses af lærere med forskellige synspunkter eller forskellige lande. Innenfor den enkelte institution kan det være nødvendigt med alle aspekter af velkomne lærere for eksempel fra læreruddannelsen til det eller fra en anden til det. Lærerne kan være professionelle eller temporære. De som ved stiftelsen af specialskoler har foreslået det vigtige i lærere i lærer og læreruddannelsen på et tillægsguldsnit, giver støtte og til special-

Spesialinstitusjoner for barn og ungdom. De ulike institusjonene skal
være i kontakt med hverandre og med kommunene.

Man får også vite om i 1977 bestemt av barnekomiteen ved
i spesialskole med spesialpedagogisk utdanning, skal de kunne lære
som lærer i v. skolekole med psykisk lærerutdanning. Utveksling
Lærere som skal utveksles utdanning: arbeid i kommunale eller
private spesialinstitusjoner for barn, bør imidlertid lære lærer
lær. Dette forhold må bli tatt opp.

Lederne av spesialinstitusjoner for barn må ha faglige
og administrative kvalifikasjoner laagt ut over det vanlige, og
de har et særlig stort ansvar. Altsedlanserinen må foretas på
slik måte at det blir mulig å få fullt kvalifiserte skole til
disse meget viktige stillinger.

2. Arbeidstid.

Hvork lærerne er om i et barnehagearbeidene må ha samme
praktisk som andre stillingsgrupper. Men ved fastsettelsen av
den lundne arbeidstid må det tas hensyn til yrkets sævner. Barne-
hagearbeidene må foreta de viktigste i den tiden de er sammen med
barna, og de har også ansvar. Kontakten med barnas foreldre
er viktig til. Men må i stor utstrekning foret utendrer ordi-
nar arbeidstid, til dels også utenfor institusjonen. Et fye en
normal arbeidstid på 42 eller 42 timer er. Men når en vanlig
barnehagearbeidene hadde arbeidstid ved institusjonen ikke må ut
over 36 timer, derav 30 timer sammen med barna. Tilens vil
barnehagearbeidene få en sulet arbeidstid ut over de normer som er
vanlige i vårt samfunn.

Ved spesialinstitusjonene må den lundne arbeidstid være
lavere. Det stilles enda større krav til barnehagearbeidene utenfor
ordinar arbeidstid, særlig når det gjelder foreldrekontakt. Barne-
hagearbeidene må i stor utstrekning gi foreldrene veiledning med sikte
på et institusjon og hjem i fellesskap kan finne frem til den løsning
som er best ut fra de forutsetninger hvert enkelt barn har. Hvork
lærernes krav om ut undervisningstiden ved spesialinstitusjonene
settes til 27 timer er. Men er i ansvar med den undervisningspolit
dette og undervisningsdepartementet har fastsett for barnehagearbeidene
i faglige og reindretninger ved statens spesialskoler.

3. Lønn.

I tillegg til ordinar lønn etter foreldreloven bør barnehage-
arbeidene på grunn av behovet for særlig forpning i yrket ha tillegg

med full lønn i ydelse av 10 prosent av lønnen. Dette gjelder både ved
vasker og desinfeksjoner og ved sosialtjenestegjøring og ved rengjøring
av lokaler. Det kan ikke være aktuelt at arbeiderne i disse arbeidene skal
bringe sin ordinære lønnsnivå til nivå av disse arbeidene som de er
gjennomsnittet for å holde sine husholdninger i løp.

4. Ansattens rettigheter

På denne tid har bestemmelsene om opptjenning og overføring
av barnehagearbeidernes lønnsansettelse vært svært varierende. Det
er av vesentlig betydning at det her settes klare og entydige regler,
at de barnehagearbeidernes sikres gjennomføring av lønnsansettelse selv
om de ved overgang fra en stilling til en annen får ny arbeidsgiver.
Det bør også gjennomsnittlige bestemmelser sikres at opptjente rettigheter,
særlig rett til lønn under sykdom og avangarskap, behandles
ved overgang til ny stilling.

5. Pensjon

De overenskomster som hittil har vært gjeldende, har hatt
varierende og til dels svært mangelfulle bestemmelser om barnehage-
arbeidernes pensjonsforhold. Inkelte har ikke hatt noen pensjonsordning.
Korsik Lovetilsig må kreve at alle barnehagearbeidere og ledere får en
tilfredstillende pensjonsordning. Den bør svare til ytelsene for
den som er medlemmer av Statens Pensjonskasse.

6. Etterbetaling av generelle lønnsstillegg

Det har ikke vært utvist at barnehagearbeidernes og de andre
generelle lønnsstillegg som statstjenestemennene og kommunale ansatte
opnådde ved tariffrevisjonen 1968. Selv om det var nødvendig å gå
til arbeidstans for å oppnå bedre klasseklassering og bedre arbeids-
vilkår, bør de generelle lønnsstillegg gis med virkning fra henholds-
vis 1. mai 1968 og 1. januar 1969, og etterbetaling foretas i samsvar
med dette.

Subsidiært bør Korsik Lovetilsig gjøre gjeldende at de nye
satser i det offentlige lønnsregulativ må gjelde fra den dag barne-
hagearbeidernes etter avtale gjenopptok arbeidet, det vil si fra 23. mai
1969.

Den nødvendige utbygging av barneinstitusjoner for lønn vil
bare kunne gjennomføres dersom institusjonene kan få vel kvalifiserte
personale. Det er i det store og hele fra ønsket. Nødvendig rekrutt-
ering og stabilitet kan bare oppnås dersom lønns- og arbeidsforholdene
blir vesentlig bedret. Korsik Lovetilsig er ikke alene om denne
oppfatning. De krav som er reist, er støttet fra mange hold.

Levek Lærerlag har for Hjelpekommisjonen vedlagt denne

Utdrag:

For tariffperioden 1. mai 1968 - 30. april 1970

fastsettes slik overenskomst:

I barnehagelærere og ledere ved vanlige barnehager og ved daghjem.

§ 1. Overenskomstens utgangspunkt.

Denne overenskomst gjelder for barnehagelærere/ledere i holstilling i barnehager og daghjem og for ledere av barnehager og daghjem.

Protokolltillegg:

1. Med barnehagelærer forstås i denne overenskomst en som er utdannet etter de av departementet fastsatte bestemmelser for utdanning av barnehagelærere.
2. Departementet kan etter særskilt vurdering i de enkelte tilfelle godkjenne likeverdig utdanning fra andre land.
3. Med leder av barnehage eller daghjem forstås i denne overenskomst barnehage- eller daghjemsledere med minst den utdanning som er nevnt under pkt. 1 eller 2.

§ 2. Tilsetning og oppsigelse.

Tilsetning foretas av den instans som administrerer vedkommende institusjon. Tilsetningen må godkjennes av sosialstyret/skolestyret dersom dette ikke har foretatt tilsetningen.

Tilsetning gjøres avhengig av at vedkommende har foreskrevet utdanning som nevnt i protokolltillegget til § 1, og av tilfredsstillende helseattest.

Gjensidig oppsigelsefrist 3 måneder.

Protokolltillegg:

1. Første tjenesteår etter fullført utdanning kan vedkommende tilsettes på prøve med gjensidig oppsigelsefrist på 1 måned. Ved fortsatt tjeneste i samme stilling blir vedkommende automatisk over på ordinær tilsetning. Tilsetning i ny stilling etter første tjenesteår kan bare skje på vanlige vilkår med 3 måneders gjensidig oppsigelsefrist, selv om det snjor hos ny arbeidsgiver.

2. Ved avansement til leder av barnehage eller daghjem skal det tas hensyn til kvalifikasjoner (utdanning og skikkethet for stillingen). Under ellers like vilkår skal ansiennitet gi fortrinnsrett.

3. I tilfelle innskrenskninger skal under ellers like vilkårene (de) med kortest ansiennitet sies opp først.

§ 3. Arbeidstid.

Barnehagelærers normale arbeidstid i vanlige barnehager og daghjem er 36 timer pr. uke ved institusjonen, herav maks. 30 timer i barnegruppen.

I tillegg hertil forutsettes nødvendig forberedelse, etterarbeid og foreldrekontakt.

Protokolltilføyelse:

Inkludert i begrepet "nødvendig foreldrekontakt" er bl.a. et foreldre møte ved begynnelsen og ved slutten av hvert semester.

§ 4. Ferie.

Barneshagelærernes ferie følger ferieleven. Hertil skal barneshagelærer ha minst to uker tjenestefri med lønn pr. år. For øvrig er barneshagelærer tjenestefri i den tid barnehagen/daghjemmet er lukket, så langt tjenestens plikter etter gjeldende instruks tillater det.

Blir barneshagelærer syk under sin ferie, og det sendes inn bevitnelse fra legen om at vedkommende har vært arbeidsudyktig p.g.a. sykdom, skal vedkommende ha tilsvarende ferie erstattet, selv om den må legges ut som vanlig ferietids utlyp. Slik ferie kan ikke legges i tiden under nedkomstpermisjonen med lønn, jfr. § 5.

§ 5. Lønn under sykdom.

Barneshagelærer har under arbeidsufruktet p.g.a. sykdom rett til full ordinarie lønn i inntil 3 måneder i løpet av et kalenderår. Lønn utbetales fra første sykdoms.

Protokolltilføyelse:

Bestemmelsene i § 5 om kalenderår gir ikke rett til lønn

utover 3 måneder om sykdomsforfallet fortsetter ved utgangen til nytt kalenderår. Hvis sykdommen skulle være i stand og 3 måneder, kan den enkelte etter søknad tilstås lønn utover det nevnte tidsrom.

Hifront vedkommende barnepedagoger får utbetalt sykepenger fra trykkeskassen, annen gjenkjent sykekrase eller Helsetrykkesverket, skal disse ytelser gå til fradrag.

For sykefraver inntil 3 dager skal det ikke kreves legeattest med mindre særlige forhold gjør dette nødvendig.

Arbeidsgiveren har rett til å gjennomføre den kontrollordning som anses nødvendig for å få kontroll med sykefraver.

Ved sykefraver skal det så langt mulig gis melding til nærmeste foresatte om fraværets sandsynlige varighet.

Før den sykmeldte gjenopptar arbeidet, skal hun/han såvidt mulig gi melding om når arbeidet kan gjenopptas.

Arbeidsgiver har rett til å forlange friskmelding fra lege før arbeidet gjenopptas.

Oppsigelse bør i alminnelighet ikke foretas så lenge en arbeidstaker innenfor et rimelig tidsrom har legitimert sykdomsforfall, forutsatt at vedkommende ville ha vært i tjeneste dersom hun/han hadde vært arbeidsløs.

§ 6. Svangerskapspermisjon.

Svangerskap gir rett til fraver i 3 måneder med full lønn dersom vedkommende har minst 3 måneders forutgående sammenhengende tjeneste hos arbeidsgiver som er tilsluttet avtalen.

Har vedkommende vært fraværende med lønn etter første ledd, får hun ikke rett til nytt fraver med lønn under svangerskap før hun har vært i tjeneste igjen i minst én måned.

Den som ikke har opptjent rett til lønn etter første ledd, gis selvsi lønn tilsvarende de barnepenger hun ellers ville ha fått i henhold til lovreguleringen om syketrygd.

I tillegg til den tjenestefrihet vedkommende har krav på etter lovreguleringen om arbeidstvern, kan administrasjonen tilstå yatemiljære tjenestefrihet uten lønn.

§ 7. Lønn etter militærtjeneste.

Barneshagelærer/leder som innvalles til militærtjeneste, utbetales lønn etter de regler som er fastsett i paragrafene for statens tjenestemenn § 12.

§ 8. Lønn etter dødsfall.

For barneshagelærer/leder med ett års sammenhengende tjeneste utbetales ved dødsfall vedkommendes ordinære lønn 1½ måned fra dødsdagen. Hvis vedkommende ikke etterlater seg ektefelle eller barn, utbetales beløpet som begravelsesbidrag.

§ 9. Ulykkestyvd.

Ved ulykke i tjenesten som medfører at barneshagelærer eller leder av barnehage eller dagheim for en tid blir utenfor tjeneste, kan vedkommende kreve full lønn i inntil 6 måneder. Også etter utløpet av denne tid kan vedkommende ansettelsesmyndighet gi barneshagelærer/leder full lønn til hun/han etter er tjenestefor.

I den lønn vedkommende får utbetalt, skal det gjøres fradrag for offentlige pensjons- eller trygdeytelser som vedkommende får på grunn av skaden/ulykken.

Dersom ulykken medfører at vedkommende blir arbeidsufor for godt og ml. fratru med uførepensjon, skal lønnen løpe til utgangen av vedkommendes kalendermåned.

Protokolltilførsel:

Denne paragraf gjelder for fast og midlertidig tilsette som har ett års sammenhengende tjeneste. Ved yrkesskade (tjenesteskade) forårsaket av sykdom som anses som yrkesskade etter lovgivningen om yrkesskadetrygd.

Dersom det i tariffperioden gjelder endringer i trygde- eller pensjonslovene, kan det tas opp forhandlinger om mulige endringer i denne paragraf.

§ 10. Ansiennitet.

Ansiennitet beregnes som summen av tjeneste av minst 4 ukers ettertert varighet som barneshagelærer.

Arbeidsgever har adgang til å tilstå barneshagelærer bedret ansiennitet såfremt vedkommende kan dokumentere tidligere

tjeneste i stilling som nå setes å ha vært utførelsen som
kommer tjenesten til gode.

Dermed en barnhagelærer ved overgang til lavere stilling
har minst 5 års tjeneste i høyere stilling, beholder vedkom-
mende sin lønn, dog ikke ut over den nye stillings topplønn.
Evis overgang til lavere stilling skjer mot vedkommendes
lønn, gjelder samme regel uten henryn til den tidligere
tjenestes varighet. Barnhagelærere som får pensjon for 3
utdanne og ytterligere for tjeneste som barnhagelærer eller
leder i barnehage eller daghjem, får utregnet permisjonstiden
i sin ansiennitet.

§ 11. Tjenestegjoring i høyere lønnet stilling.

Ved konstitusjon eller midlertidig tjenestegjoring i høyere
stilling i 6 dager eller mer skal vedkommende ha den lønn
som er fastsett for vedkommende stilling i regulativet.
Denne lønn utbetales fra første dag dersom den enkelte
fungeringsperiode varer minst 6 dager.

§ 12. Permisjon for offentlige verv.

Barnhagelærere/ledere gis permisjon og kan etter s/knød få
beholde sin lønn når de er pålagt å utføre kommunale eller
andre offentlige verv. Vedkommende plikter i forveien å gjøre
henvendelser til nærmeste overordnede om permisjonen.
Reglene i rundkriv 16/1965 fra Lønns- og prinsipdepartementet
og rett til lønn under permisjon for å utføre offentlige verv
og organisasjonsmessige oppdrag gjøres også gjeldende for
barnhagelærere/ledere.

§ 13. Kollektiv plassoppsigelse.

Overenskomstens parter har ved plassoppsigelse i forbindelse
med tariffoppgjør rett til å anvende kollektivt oppsigelses-
varsel, som i disse tilfelle kan avkortes til 3 uker.

§ 14. Utvist om overenskomstens gyldighet.

Utvist om denne overenskomsts gyldighet, forståelse, eller om
lov som grunner seg på overenskomsten, bringes inn for ved-
kommende institusjons styre og Lovsak Leverlaas, og søker løst
sjeldne forhandlinger. Dermed ikke enklret, kan hver av partene
bringe saken inn for Arbeidsretten. Partene kan bli enige om

3. De bristen anvendes ved valgfri. Ved tilførselen er der
bestemt af 3 kollektorer, hvoraf hverken velger en løn af 1
Følgeskolen er opstannet. Denne er ikke valgt og derfor, og
nevnes derfor af Riksmønstret.

Lønbestemmelser.

Børnehøjskolen

Børnehøjskolen er fra 1. juli til 30. juni.

Børnehøjskolen som holder alle børnehøjskoler i høsthalvåret,
lønnes fra 1. juli. Børnehøjskolen som holder alle
børnehøjskoler i vinterhalvåret, lønnes fra 1. januar.

Lønbestemmelser

Børnehøjskolen skal ha lønbestemmelser som svarer til
følgende lønklasser i Statens lønregulativ:

Ansættelse: 0 år 2 år 4 år 6 år 8 år 10 år 12 år 14 år 16 år

Lønklasse: 12⁰ 12¹ 12² 12³ 12⁴ 13⁰ 13¹ 13² 13³

Børnehøjskolen med et år tilleggsuddanning får
lønssoppsyk med en lønklasse.

Børnehøjskolen med to års tilleggsuddanning får et
oppsyk på to lønklasser.

Børnehøjskolen med almindelig uddanning, børnehøjskolen
og to års tilleggsuddanning på grundniveau kan
spise og adfærds løn.

Vikar lønnes med stillingens løn etter sin ansættelse
og konstans, dog slik at for vikariat av kortere
varighet enn fire uker lønnes vikaren bare med grunn-
lønn. Hvis et slikt vikariat varer 4 uker eller mer,
etterbetales differansen fra fire uke mellom grunn-
lønn og lønnen etter vedkommendes ansættelse og
konstans.

Stipendium betales som 1/1650 av lønnen i børnehøjskolen
og detslignende.

For pålagt arbeid utover arbeidstid og arbeidstid
(ifv. § 3) betales overtid og betales som vanlig
timelønn med tillegg av 50 %. Overtidens antall

bevilges til medlemmer 4 eller 5 år, uka.

Barneskolelærer kan engasjeres som frivillige ved barneopplæringsstole med særskilt godkjenning som refunderes i sin helhet fra vedkommende barneopplæringsstole, og som fastsettes i forhandlinger med kirke- og undervisningsdepartementet.

Leder av barnehage eller dagtilbud på minst 3 års ansiennitet som barnehagelærer.

Leder av institusjon med mindre enn fire avdelinger lønnes i lønnsklasse 17.

Leder av institusjon med fire avdelinger eller mer lønnes i lønnsklasse 18.

Protokolltilførsel:

1. Tilsetningsmyndigheten kan dispensere fra 3-årskravet hvor dette er nødvendig for å få stillingen besatt.
2. Leder av barnehage eller dagtilbud skal være sikret en lønn som ligger minst en lønnsklasse over hva vedkommende ville hatt som barnehagelærer.

Lønnsutbetaling

Lønnen utbetales med 1/12 års lønn fra den 20. i hver måned unntatt i desember da lønnen utbetales fra den 15.

Protokolltilførsel:

Lønn kan utbetales i kontanter, over lønnsjekkkonto eller overføres på annen måte etter nærmere avtale med det lokale lærerlag.

Indeksregulering.

Hvis Statistisk Sentralbyrås nye konsumprisindeks (1963=100) nr. 15. juli 1969 eller senere viser økning eller fall på minst 5 prosent i forhold til indekstallet nr. 15. januar 1969, kan Lærarforbundet i tilfelle av økning og Lærarforbundet/Lærarforbundet i tilfelle av fall kreve opptatt forhandlinger om regulering av lønnen. Forbundet utøver et nasjonalt press for å få en regulering som svarer til den prosentvise

endring i konsumprisindeksen.

Blir partene ikke enige ved forhandlinger om regulering, kan den som har fremsett kravet innen 14 dager etter at forhandlingene er slutt, si opp tariffavtalen med 1 - en - månedens varsel for å sette gjennomført en lønnsregulering innenfor den ramme som er angitt i første avsnitt.

Protokollifikkali:

Stigning i Statistisk Sentralbyrås konsumprisindeks som skyldes en eventuell endring av skattesystemet, gir ikke rett til regulering. Likevel kan en slik stigning raise problemer som det bør være adgang til å drøfte selv om tariffavtalene ikke er utløpt. Partene er derfor enige om at hver av dem kan kreve forhandlinger når konsumprisindeksen som følge av de foran nevnte forhold måtte ha overskredet "den røde strek". Leder forhandlingene ikke til enighet, har hver av partene senest 14 dager deretter adgang til å si opp tariffavtalene med 1 - en - månedens varsel.

Pensjonsordning:

Aldersgrensen for barnehagelærere faller sammen med den generelle aldersgrense for off. tjenestemens. Barnehagelærer som når aldersgrensen har rett til pensjon i den kommunale pensjonsforsikring i den kommune der vedkommende avslutter sin tjeneste.

Varighet:

Denne overenskomsten trer i kraft 1. mai 1968 og gjelder til 30. april 1970. Hvis overenskomsten til den tid ikke er oppsagt av noen av partene med 3 måneders skriftlig varsel, er den fremdeles gjeldende ett år og gangen med samme gjensidige oppsigelsesfrist.

II Barnehagelærere og ledere ved spesialinstitusjoner:

Samme ordlyd som under avsnitt I med følgende endringer:

§ 1. Overenskomstens omfang:

Denne overenskomst gjelder for barnehagelærere i spesialinstitusjoner og for ledere av slike institusjoner.

Protokolltilførsel:

1. Ved barnshaget er i spesialinstitusjon foretatt i denne overenskomst en som er utformet etter de av departementet fastsatte bestemmelser for utanning av barnshagetare og ved den spesialutdanning de ulike institusjonene gjennomfører.
2. Departementet kan etter skriftlig vurdering i de enkelte tilfelle godkjenne likeverdig utdanning fra andre land.
3. Med leder av spesialinstitusjon forstås i denne overenskomst barnshage- eller dagomsledere med minst den utdanning som er nevnt under punkt 1 eller 2.

§ 2. Tilsetning og oppsigelse.

Tilsetning foretas av den instans som administrerer vedkommende institusjon.

Tilsetning regnes avhengig av at vedkommende har foreskrevet utdanning som nevnt i protokolltilførseler til § 1, og av tilfredsstillende helseattest.

Gjensidig oppsigelsesfrist 3 måneder.

Protokolltilførsel:

1. Første tjenestestår etter fullført utdanning kan vedkommende tilsettes på prøve med gjensidig oppsigelsesfrist på 1 mnd. Ved fortsatt tjeneste i samme stilling blir vedkommende automatisk over på ordinær tilsetning. Tilsetning i ny stilling etter første tjenestestår kan bare skje på vanlige vilkår med 3 måneders gjensidig oppsigelsesfrist selv om det skjer hos ny arbeidsgiver.
2. Ved avansement til leder av spesialinstitusjon skal det tas hensyn til kvalifikasjoner (utdanning og skikkethet for stillingen.) Under ellers like vilkår skal ansiennitet gi fortrinnsrett.
3. I tilfelle innskrenkninger skal under ellers like vilkår den (de) med kortest ansiennitet sies opp først.

§ 3. Arbeidstid.

Barnshagetarere bundne arbeidstid i spesialinstitusjon er 27 timer pr. uke ved institusjonene.

I tillegg hertil forutsettes forberedelse, etterarbeid og et foreberedende ved begynnelsen og ved slutten av hvert semester.

§ 10. Ansienhet.

Ansienheten berettes som summen av tjeneste av minst 4 måneders varighet som barnehagelærer. Ansienhet fra barnehage/daghjem medregnes ved tilsetning i spesialinstitusjon.

Arbeidsleder har adgang til å tilsette vedret ansienhet såfremt vedkommende kan dokumentere tidligere tjeneste i stilling som må anses å ha gitt erfaringer som kommer tjenesten til gode.

Person leder av spesialinstitusjon ved overgang til lavere stilling har minst 5 års tjeneste i høyere stilling, beholder vedkommende sin lønn, dog ikke ut over den nye stilling topp-lønn. Hvis overgang til lavere stilling skjer mot vedkommendes ønske, gjelder samme regel uten hensyn til den tidligere tjenesets varighet. Barnehagelærer/leder som får permisjon for å utdanne seg ytterligere for tjeneste som barnehagelærer eller leder i barnehage, daghjem eller spesialinstitusjon, får medregnet permisjonstiden i sin ansienhet.

Departementet har adgang til å tilsette barnehagelærer/leder ved spesialinstitusjon vedret ansienhet om dette er nødvendig for å få en stilling tilfredsstillende rekruttert.

Lønnsklassering

Barnehagelærer i spesialinstitusjon skal ha lønnsklassering som svarer til følgende lønnsklasser i Statens lønnsregulativ:

	0 år	2 år	4 år	6 år	8 år	10 år	12 år	14 år	16 år
Barnehagelærer uten spesialpedagogisk tillegg-utdanning	12 ⁰	12 ¹	12 ²	12 ³	12 ⁴	13 ⁰	13 ¹	14 ⁰	15 ⁰
Barnehagelærer med 1-årig spesialpedagogisk tillegg-utdanning	14 ⁰	14 ¹	14 ²	14 ³	14 ⁴	15 ⁰	15 ¹	16 ⁰	17 ⁰
Barnehagelærer med 2-årig spesialpedagogisk tillegg-utdanning	14 ⁰	15 ¹	15 ²	15 ³	15 ⁴	16 ⁰	16 ¹	17 ⁰	18 ⁰

Barnesjelerer med eksamen utdant, barnesjelerer som har den tilsvarende utdanning og utvalgte nivå kan søke om avgjorte lønn.

I deltidsstilling beregnes lønnen beregnes i forhold til heltidstall.

Vikar lønnes ved stillingens lønn etter sin ansiennitet og ved kuppetase, der slik at for vikariat av kortere varighet enn fire uker lønnes vikaren bare ved grunnlønn. Hvis et slikt vikariat varer 4 uker eller mer, etterbetales differansen fra første dag mellom grunnlønn og lønnen etter vedkommendes ansiennitet og kompetanse.

Timelønn i spesialinstitusjon beregnes som 1/12/2 av årslønn.

For pålagt arbeid utover ordinær ukentlig arbeidstid (jfr. § 3) betales overtimer som beregnes som ordinær timelønn med tillegg av 50 %. Overtimenes antall beregnes til maksimum 6 timer pr. uke.

Barnesjelerer ved spesialinstitusjon kan engasjeres som frivillige ved Statens spesiallærerskole mot særskilt godtgjøring som refunderes i sin helhet fra vedkommende skole og som fastsettes i forhandlinger med kirke- og undervisningsdepartementet.

Leder av spesialinstitusjon må ha minst 5 års ansiennitet som barnesjelerer ved slik institusjon.

Leder av institusjon med mindre enn tre avdelinger lønnes i lønnsklasse 20.

Leder av institusjon med tre avdelinger eller mer lønnes i lønnsklasse 22.

Protokolltilføyelse:

1. Hilsningsmyndigheten kan dispensere fra 3-årsfristen hvor dette er nødvendig for å få stillingen besatt.
2. Leder av spesialinstitusjon skal være sikret en lønnklasse over hva vedkommende ville hatt som barnesjelerer.
3. Barnesjelerer som har fylt 40 år og har vært ansatt ved spesialinstitusjon fra før 1961, kan etter slikt lønnsnivå som barnesjelerer med 1-års eller 2-års spesialpedagogisk tillægsutdanning selv om hun/han ikke har den formelle utdanning for slik stilling.

Rikslønnsnemnda skal bemerke:

Fem tvister om barnehagelærernes lønns- og arbeidsvilkår i tariffperioden 1961-1970 har samtidig vært oppe til behandling for nemnda. Forholdene ligger til dels noe forskjellig an, men Norsk Lærerlag har i alle fem tvister grunnlagt sine krav på samme måte og nedlagt samme påstand overfor alle motparter som er 1) Norges Byforbund - Norges Herredsforbund, Forhandlingsorganisasjonen, 2) Norges Røde Kors, 3) Norges Husmorforbund, 4) Oslo kommune og 5) Barnehagekretsen i Oslo. Sakene har for nemnda vært forenet til felles behandling. I samsvar med partenes ønske og da det er forskjellige partarepresentanter på arbeidsgiversiden, avsier nemnda særskilt kjennelse i hver enkelt tvist, men både avgjørelsen og begrunnelsen er stort sett likeartet i alle fem kjennelser.

Tarifftvisten gjelder lønns- og arbeidsvilkår for barnehagelærere i forskjellige slags daginstitusjoner. Den enkelte institusjon kan ha flere avdelinger. Det kan være en eller flere avdelinger for ganske små barn, andre for barn som nærmer seg skolealderen. Betegnelsen daghjem brukes når barna oppholder seg i institusjonen hele dagen. I vanlige barnehager er oppholdstiden mer begrenset. Man sonderer mellom alminnelige institusjoner og spesialinstitusjoner for barn med fysiske og psykiske handicaps.

Til denne tid har utbygging og drift av daginstitusjoner for barn i første rekke vært en lokal oppgave for vedkommende kommune eller for humanitære organisasjoner på stedet. En mindre del av driftsutgiftene dekkes ved betaling fra foreldre som har barn i institusjonene. Betalingen utgjør vanligvis ca. kr. 750,- pr. år, mens kostnadene i alt er ca. kr. 3.000,- pr. barn pr. år. Differansen dekkes for det meste over de kommunale budsjetter, idet private organisasjoner som driver barnehager og daghjem, får kommunale tilskott som gjerne svarer til driftsunderskottet.

Staten har drevet enkelte daginstitusjoner med sikte på å dekke eget behov, for eksempel daghjem for personale ved statssykehus.

På grunnlag av en utførlig komiteinnstilling utarbeidet Departementet for familie- og forbrukersaker i 1962 en stortingsmelding om retningslinjer for utbygging og drift av daginstitusjoner for barn (St.meld. nr. 89 for 1961-62). Departementet tok den gang det standpunkt at det ikke burde gis statstilskott til reising av slike institusjoner, at statstilskottene til driften burde forhøyes, men bare gis til kommunene og graderes etter

kommunenes økonomiske evne. Både komiteinnstillingen og meldingen inneholdt utførlige opplysninger om daginstitusjonenes stilling i Norge og andre nordiske land, behovet for slike institusjoner, personalet og om anlegg og drift av institusjonene. Senere er det i tillegg til statens driftstilskott også gitt statstilskott til bygging av daginstitusjoner for barn. I 1968 var bevilgningen til dette formål 4,4 mill.kroner. Det er for nemnda opplyst at statstilskottene i Norge har vært lave i forhold til de statstilskott som blir gitt i andre nordiske land.

I langtidsprogrammet for 1970-73 er nevnt at Regjeringen tar sikte på å oppnevne et utvalg til på bredt grunnlag å vurdere spørsmål i forbindelse med framtidig utbygging og drift av daginstitusjoner for barn. Under henvisning til dette har Departementet for familie- og forbrukersaker i brev av 30. mai 1969 bedt forskjellige organisasjoner om å fremme forslag til representanter i dette utvalg. Mandatet er ikke endelig utformet, men det er i brevet opplyst at utvalget blant annet bør legge fram en langtidsplan for utbyggingen, vurdere spørsmålet om egen lov om daginstitusjoner og likeledes "samordningen mellom skoleverket og daginstitusjonene, særlig førskoleklassene og fritidshjemmenes stilling". I brevet er videre opplyst at utvalget "vil sannsynligvis også få i oppdrag å legge fram en langtidsplan for utdanning av barnehagelærere". Spørsmålet om utdanning av personalet ved daginstitusjoner er også før gjort til gjenstand for utredning, senest i Lærerutdanningsrådets innstilling av 19. desember 1968 om lov om lærerutdanning. I denne innstillingen er det foreslått at grunnutdanningen for barnehagelærere på samme måte som for lærer og faglærer skal være tre-årig, og at alle de nevnte lærerkategorier skal kunne utdanne seg videre til adjunkt og lektor.

Rikslønnsnemnda finner ikke grunn til å gå nærmere inn på de utredninger som foreligger med sikte på mulige framtidige ordninger. Tvisten om barnehagelærernes lønns- og arbeidsvilkår for tariffperioden 1968-1970 må vurderes ut fra de forhold som nå gjelder. Det er klart at barnehagelærerne allerede etter gjeldende ordning gjennomgår en ganske krevende utdanning, at småbarna i dagens samfunn i høy grad trenger den trygghet og det miljø som et pedagogisk skolert barnehagepersonale kan gi, og at arbeidet med å utvikle og oppdra barn i førskolealder i det hele er meget viktig. Men det er også klart at den nå gjeldende ordning vil bli vesentlig endret dersom det ved lov skulle bli fast-

satt at barnehager eller førskoleklasser skal være ledd i vårt obligatoriske skoleverk, og at barnehagelærerne må gjennomgå en utdanning som fullt ut står på høyde med lærernes. Dette er ikke ordningen i dag, og noen slik ordning synes heller ikke å være nær forestående. Etter det nemnda har fått opplyst, er barnehagevirksomheten heller ikke i Danmark og Sverige integrert i skoleverket.

Nemnda er enig med Norsk Lærerlag i at alle barnehagelærere bør ha så like lønns- og arbeidsvilkår som mulig uten hensyn til hvor de er ansatt, og nemnda er kommet til at det må kunne foretas slik samordning av de forskjellige avtaler at vilkårene blir vesentlig mer likeartet enn tidligere. Også barnehagelærere ansatt ved institusjoner drevet av private organisasjoner bør kunne oppnå avlønning etter samme lønnssetser og opprykksregler som er fastsatt i det offentlige lønnsregulativ. Med utgangspunkt i fellesbestemmelser fastsatt i de hovedoverenskomster Norges By- og Herredsforbund har inngått med andre arbeidstakerorganisasjoner, må videre reglene om barnehagelærernes arbeidsforhold og sosiale rettigheter kunne koordineres i betydelig grad. Når særlige forhold tilsier det, må det også for barnehagelærerne kunne fastsettes regler som i noen grad avviker fra de regler som gjelder for andre. Man viser for så vidt til det som nedenfor er uttalt om arbeidstiden og ansiennitetsberegningen. Slik som forholdene i dag ligger an, kan det etter nemndas oppfatning likevel ikke på alle punkter fastsettes helt likelydende bestemmelser om samtlige barnehagelæreres lønns- og arbeidsvilkår. For det første er det visse forhold som ikke er regulert ved fellesbestemmelser. Dette gjelder for eksempel pensjonsforhold. Kommunene og de private organisasjoner har her ulike regler, og det kan vanskelig gjennomføres noen særordning med sikte på at alle barnehagelærere skal ha samme pensjonsforhold uten hensyn til hvilken kommune eller hvilken organisasjon de er ansatt i. For det andre har Oslo kommune egne fellesbestemmelser for ansatte i kommunen og et særskilt regulativ med andre klasser og lønnssetser enn dem som er fastsatt i det felles offentlige regulativ for ansatte i staten og kommuner utenfor Oslo. Det kan da vanskelig gjennomføres den særordning at barnehagelærerne i Oslo skal være unntatt fra de regler som gjelder andre arbeidstakere i kommunen.

Bortsett fra bestemmelsene om arbeidstid, ferie og tjenestefri for færlig fornying, ansiennitet og pensjonsforhold, har nesada ikke funnet grunn til å gå inn på forholdet mellom de bestemmelser som er gjengitt i Norsk Lærerlag påstand, og de alminnelige fellesbestemmelser for kommunale arbeidstakere. Når ikke annet er sagt, vil fellesbestemmelsene også gjelde for barnehagelærerne.

Norsk Lærerlag har anført at barnehagelærerne allerede nå har slik utdanning og slike arbeidsoppgaver at lærerne er den eneste yrkesgruppe som det er relevant å sammenligne med. Vurderingen av denne anførsel er særlig av betydning ved fastsettelsen av lønnsforholdene. Kravet går her ut på at barnehagelærer skal ha begynnerlønn i lkl. 12° med kr. 24.620 og opprykk etter 2, 4, 6, 8, 10, 14, 16 år til topplønn i lkl. 15^h med kr. 34.760, at et års eller to års tilleggsutdanning skal lede til henholdsvis et eller to klasseopprykk slik at topplønn oppnås i lkl. 16^h med kr. 36.500 eller lkl. 17^h med kr. 38.550, og at barnehagelærer med et års eller to års spesialpedagogisk tilleggsutdanning i spesialinstitusjon skal ha ytterligere et klasseopprykk slik at topplønn oppnås i lkl. 17^h med kr. 38.550 eller i lkl. 18^h med kr. 41.050. Kravet går videre ut på at leder av alminnelig institusjon skal plasseres direkte dels i lkl. 17, dels i lkl. 18, og at leder av spesialinstitusjon skal plasseres direkte dels i lkl. 20, dels i lkl. 22. Begynnerlønn og topplønn i lkl. 20 er henholdsvis kr. 43.800 og kr. 46.610, mens tallene i lkl. 22 er henholdsvis kr. 49.690 og kr. 52.770.

Rikslønnsnemndas flertall, Ryssdal, Danielsen, Strømme Svendsen og Hartmann med tilslutning av Dahl og Andresen finner det klart at de lønnskrav som er reist ikke kan tas til følge, men er på den annen side kommet til at det bør foretas en ganske vesentlig oppjustering av lønnen både for barnehagelærere og for styrere av barnehager, daghjem og spesialinstitusjoner.

Flertallet kan ikke gi Norsk Lærerlag medhold i at yrket som barnehagelærer må vurderes på linje med yrket som lærer i grunnskolen. Barnehagelærerens yrke kan nok være like viktig. Barnehagelærerens arbeid med å skape kontakt med hvert enkelt barn og samtidig holde gruppen samlet, med konstruktiv lek, med å fremme hensynsfullhet og samarbeidsvilje, kan nok også være minst like anstrengende som det arbeid en lærer har med skolebarn. Den gode

barnehagelærer må ikke bare være oppfinnsom og tålmodig, men også ha omfattende kunnskaper. Men etter det som nå gjelder med hensyn til utdanningskrav og arbeidsoppgaver, kan barnehagelærerne i de mange forskjellige daginstitusjoner likevel ikke som samlet yrkesgruppe sidestilles med lærerne i vårt obligatoriske skoleverk.

Under de nå gjeldende forhold må virksomheten i de ulike daginstitusjoner for barn anses som et ledd i hele den virksomhet som drives av kommunene og forskjellige private organisasjoner. Barnehagelærernes arbeidsforhold og rettigheter må stort sett være de samme som for andre arbeidstakere i kommunene og i de private organisasjoner. Dette gjelder selv om bestemmelsene i noen grad avviker fra tilsvarende bestemmelser for lærere. Etter flertallets oppfatning kan man heller ikke ved lønnsfastsettelsen uten videre bygge på de lønnssetninger og den lønnsordning som lærerne har. Ved fastsettelsen av barnehagelærernes lønn er det for øvrig ikke mulig å se helt bort fra lønnsforholdene for andre grupper av arbeidstakere i kommunene og i de private organisasjoner, så som sykepleiere, arbeidsterapeuter og fysioterapeuter. Også disse har meget viktige arbeidsoppgaver og stort ansvar. Yrkesutdanningen er krevende og langvarig, og det stilles like store eller større krav til forkunnskaper. Nemndas flertall er enig i de forskjellige arbeidsgiveres anførsel om at det på grunnlag av de forskjellige yrkesgruppers utdanning og arbeidsoppgaver ikke vil være saklig grunnlag for å ta til følge Norsk Lærerlags krav om at stillingen som vanlig barnehagelærer i de forskjellige daginstitusjoner skal plasseres flere lønnsklasser høyere enn stillingene som offentlig godkjent sykepleier, arbeidsterapeut og fysioterapeut.

Det er ikke gitt opplysninger om barnehagelærernes lønnsforhold i Danmark og Sverige, men på forespørsel fra nemnda har begge parter uttalt at man heller ikke i disse land uten videre har bygget på de lønninger og den lønnsordning som gjelder for lærerne i skolen.

For så vidt det ved lov skulle bli fastsatt at barnehagelærerne må gjennomgå en utdanning som fullt ut er på høyde med lærernes, og at førskoleklasser skal gå inn som ledd i det obligatoriske skoleverk, vil også spørsmålet om lønnsforholdene etter flertallets oppfatning komme i en vesentlig annen stilling. Uten hensyn til hva som måtte gjelde for barnehagelærere som fortsetter i andre institusjoner, vil spørsmålet om lønns- og arbeidsvilkår iallfall komme i en annen stilling for barnehagelærere som med slik

utdanning som nevnt arbeider i førskoleklasser. Som arbeidsgiverne har anført, må det ventes at slike barnehagelærere - på samme måte som lærerne i skolen - i tilfelle vil få sine lønns- og arbeidsvilkår fastsatt i samsvar med de regler som gjelder for statstjenestemenn. Skulle det bli foretatt så vesentlige endringer med hensyn til barnehagelærernes utdanning og arbeidsoppgaver, vil det i det hele både formelt og reelt på den ene side bli lettere å sammenligne med lærerne og på den annen side bli mindre naturlig å sammenligne med andre stillingsgrupper.

Norsk Lærerlag og lagets partsrepresentant i nemnda har lagt stor vekt på at Kirke- og undervisningsdepartementet med virkning fra 1. august 1967 bestemte at barnehagelærer (småbarnspedagog) med spesialpedagogisk utdanning kan få lærerkompetanse i spesialskolen. Den som får slik kompetanse, vil også opnå samme begynnerlønn, opprykksstige og topplønn som lærer i spesialskolen med godkjent tilleggsutdanning. Begynnerlønn og topplønn blir lkl. 14° og lkl. 17^h for den som har et års tilleggsutdanning, og topplønn blir lkl. 18^h for den som har to års tilleggsutdanning - Norsk Lærerlag har understreket at det var departementets forutsetning at barnehagelærerne (småbarnspedagogene) i spesialskolen skulle undervise barn som ikke har nådd full skolemodenhet (førskole - eller modningsklasser). Det kan etter omstendighetene være naturlig at den som anses kompetent til å undervise i skolen, gis lærerlønn selv om vedkommende ikke har den utdanning som vanligvis kreves. Men det synes ikke å være helt klart hva som er grunnen til at den nevnte lønn også gis for arbeid i førskoleklasser. Grunnen er muligens den at det ved spesialskoler for barn med handicaps er viktig å komme i gang med den best mulige behandling også før barna kommer i skolepliktig alder. Men det ser ut til at det ved den nevnte ordning er oppstått en skjevhet mellom barnehagelærere med tilleggsutdanning og barnehagelærere uten tilleggsutdanning. Uansett hvordan dette måtte forholde seg, er nemndas flertall ikke enig med Norsk Lærerlag i at den nevnte ordning, som gjelder et mindre antall barnehagelærere (småbarnspedagoger), bør lede til at alle barnehagelærere ved de mange forskjellige slags daginstitusjoner som samlet yrkesgruppe skal oppnå tilnærmet lønnsmessig likestilling med lærerne i skolen. I mangel av annen opplysning går man ut fra at Kirke- og undervisningsdepartementet ved den nevnte bestemmelse i 1967 verken tok sikte på eller regnet med noen slik virkning.

Nemndas flertall finner ikke å kunne ta til følge Norsk Lærlags påstand om at det i tariffavtalene skal tas inn bestemmelse om at et "barnehageår" går fra 1. juli til 30. juni.

Når det gjelder de spørsmål som det ved denne tariffrevisjon først og fremst har vært reell uenighet om, skal Rikslønnsnemndas flertall bemerke:

1. Klasseplasseringen på lønnsregulativet.

Lønnsregulativet er delt inn i bestemte lønnsklasser og de forskjellige stillingsgrupper er plassert i forhold til utdanningskrav, arbeidsoppgaver, ansvarsforhold og arbeidsvilkår. Klasseplasseringen på regulativet må til dels bli skjønsmessig. Det sier seg selv at det er av vesentlig betydning å oppnå rimelig forhold mellom de forskjellige stillingsgrupper. Det er anført at forholdsmessighet og nødvendig sammenheng i tariffoppgjørene bare kan oppnås ved at alle organisasjoners krav om klasseopprykk blir behandlet etter ensartede regler, og at kravene med bindende virkning må avgjøres av et eget klasseplasseringsutvalg hvis partene ikke blir enige. Nemnda er enig i at en slik behandlingsmåte synes å være mest hensiktsmessig. Men nemnda finner ikke å kunne ta til følge påstanden om at de opprykkskrav Norsk Lærerlag nå har reist, skal henvises til behandling i et klasseplasseringsutvalg sammensatt på den måte som er fastsatt i Oslo kommunes overenskomster med andre arbeidstakerorganisasjoner. Norsk Lærerlags krav er reist under tariffbehandlingen i 1968. Når partene uten noe forbehold er blitt enige om å la Rikslønnsnemnda avgjøre tvisten, finner nemnda også å måtte realitetsbehandle opprykkskravene.

Ut fra de krav som stilles for opptak ved barnehagelærerskolene, utdanningens innhold og varighet, arbeidsoppgavene og det ansvar barnehagevirksomheten fører med seg, er nemndas flertall som før nevnt kommet til at det bør foretas en ganske vesentlig oppjustering av lønnen både for barnehagelærere og for styrere av barnehager, daghjem og spesialinstitusjoner.

Nemnda finner at det for barnehagelærere ved de institusjoner Barnehagekretsen i Oslo representerer, bør fastsettes de samme lønnssetser som for tilsvarende stillinger i Oslo kommune. Derved vil disse barnehagelærerne også oppnå det "kompensasjonstillegg" for folketrygdavgiften som de kommunalt ansatte fikk fra 1. januar 1967, men som barnehagelærerne i Barnehagekretsen den gang ikke fikk.

Flertallet er kommet til at det bør gis følgende klasseopprykk:

Barnehagelærere ved vanlige barnehager og daghjem blir stående i lkl. 13, men flyttes etter tre år opp en klasse og etter syv år ytterligere en klasse. Etter nå gjeldende regulativ blir begynnerlønnen kr. 22.500 med opprykk til kr. 23.100 etter et år, kr. 24.310 etter tre år, kr. 25.380 etter fem år og kr. 27.620 etter syv år. Ved den tidligere overenskomst fikk barnehagelærere godskrevet tre års lønnsansiennitet for bestått eksamen ved to-årig barnehagelærerskole. Denne regel faller nå bort, idet den derved oppnådde lønnsbedring er innarbeidet i den lønnskala som nemnda har fastsatt, og som er tatt inn i slutningen.

Barnehagelærer med minst et-årig relevant tilleggsutdanning lønnes etter to års tjeneste en lønnsklasse over vanlig barnehagelærer. Lønnen blir derved kr. 24.310 etter to år, kr. 25.380 etter tre år, kr. 27.620 etter fem år og kr. 28.320 etter syv år. Slikt opprykk for tilleggsutdanning er tidligere ikke gitt. I Oslo kommunes lønnsregulativ har nemnda for denne gruppe innført et fjerde alderstillegg i lkl. 10 etter syv år. Dette er gjort for å oppnå en lønnskala som innen rammen av Oslo kommunes regulativ gir noenlunde samme lønn som barnehagelærer med tilsvarende utdanning oppnår ved den overenskomst nemnda fastsetter for By- og Herredsforbundet. Det nye alderstillegg er innarbeidet i den lønnskala som er tatt inn i slutningen.

Det fastsettes i denne avtale ingen lønn for barnehagelærer og styrer ved spesialinstitusjon, idet Barnehagekretsen ikke driver noen slik institusjon.

Styrer ved daghjem med inntil tre avdelinger flyttes opp fra lkl. 10 til lkl. 9 med begynnerlønn kr. 27.540 og topplønn kr. 29.640 etter seks år.

Det fastsettes i denne avtale ingen lønn for styrer ved daghjem med fire eller flere avdelinger, idet Barnehagekretsen ikke driver noen slik institusjon.

De ovenfor nevnte klasseplasseringer gjelder for barnehagelærer ved institusjon med vanlig arbeidstid på 42 timer pr. uke. Barnehagelærer ved institusjon med 36 timers arbeidstid pr. uke lønnes etter samme klasseplassering, men med forholdsmessig (36/42) lønn. Denne forholdsmessige lønn er tatt inn under B "Særbestemmelser" avsnitt a i den avtale mellom Barnehagekretsen og Norsk Lærerlag som fastsettes ved kjennelsen. Det særlige ledertillegg for barnehager med mer enn en avdeling er satt opp til kr. 900,-.

2. Arbeidstid.

Det er enighet om at barnehagelærere skal ha samme arbeidstid som andre, men Norsk Lærerlag har krevet at den bundne arbeidstid må være vesentlig lavere.

Det er på det rene at barnehagelærerne må bruke en del tid til forberedelse, etterarbeid og foreldrekontakt. Arbeidsgiverne har anført at alt dette i det vesentlige må kunne utføres i den ordinære arbeidstid, mens Norsk Lærerlag har anført at det i stor utstrekning må utføres utenfor den ordinære arbeidstid og utenom institusjonen. Det er ikke gitt eksakte opplysninger, men nemnda er kommet til at Norsk Lærerlags krav om nedsettelse av den bundne arbeidstid i noen grad bør tas til følge. Man er blitt stående ved at den bør settes til 40 timer pr. uke. På den annen side vil barnehagelæreren da ikke ha rett til overtidsgodtgjøring for forberedelse, etterarbeid og foreldrekontakt som utføres utenfor den bundne arbeidstid. Selv om det ikke foreligger eksakte opplysninger for nemnda, synes det imidlertid å være klart at veiledningstjeneste og foreldrekontakt ved enkelte spesialinstitusjoner tar så lang tid at den ikke kan kompenseres ved en nedsettelse av den bundne arbeidstid til 40 timer pr. uke. Ved slike institusjoner bør det kunne gjennomføres avvikende ordninger med kortere bunden arbeidstid, eller ved at nødvendig kompensasjon gis i form av fritid eller ved overtidsgodtgjøring.

Partene er enige om at nedsettelsen av den bundne arbeidstid til 40 timer først vil bli gjennomført fra det tidspunkt institusjonene åpnes etter sommerferien 1969.

Ved vanlige barnehager bør arbeidstiden fortsatt være 36 timer pr. uke som da også omfatter nødvendig tid til forberedelse, etterarbeid og foreldrekontakt. Men i den utstrekning foreldremøter eller andre møter pålegges utenfor arbeidstiden, finner nemnda at kompensasjon må gis enten med tilsvarende fritid eller med overtidsbetaling.

3. Ferie.

Som anført av Barnehagekretsen har tariffavtalen for 1966-1968 i avsnitt A § 4 bestemmelse om seks ukers ferie. Denne bestemmelse, som nå prolongeres, tilfredsstiller det krav Norsk Lærerlag har reist om at barnehagelærer i tillegg til fire ukers ferie skal ha tjenestefri med lønn minst to uker pr. år.

4. Ansiennitet.

Barnehagelærere som går over fra en institusjon til en annen, bør beholde sin lønnsansiennitet i den tidligere stilling. Dette gjelder også om de ved overgangen får ny arbeidsgiver. En bestemmelse om dette er tatt inn i protokolltilførsel 1 til § 2 i den overenskomst nemnda for tariffperioden 1968-1970 har fastsatt i forholdet mellom Oslo kommune og Norsk Lærerlag.

Avsnitt A i tariffavtalen for 1966-1968 mellom Barnehagekretsen i Oslo og Norsk Lærerlag har i § 7 - som nå prolongeres - en bestemmelse om at ansienniteten "beregnes etter de til enhver tid gjeldende bestemmelser i Oslo kommune". Til disse bestemmelser hører nå også den nevnte protokolltilførsel. Til bestemmelsen hører også det kommunale lønnsutvalgs vedtak av 18. mai 1967 hvor-etter all praksis som barnehagelærer i minst 36 timers post ved andre institusjoner her i landet godskrives som lønnsansiennitet ved ansettelse.

5. Pensjon.

Som nevnt i de alminnelige merknader, finner nemnda ikke at det kan gjennomføres noen særordning med sikte på at alle barnehagelærere skal ha samme pensjonsforhold uten hensyn til hvilken kommune eller hvilken organisasjon de er ansatt i. De må her stå i samme stilling som andre arbeidstakere hos vedkommende arbeidsgiver.

6. Etterbetaling av generelle lønnstillegg.

Det er enighet om at barnehagelærerne skal ha de generelle lønnstillegg på 7 % pr. 1. mai 1968 og 2 % pr. 1. januar 1969 som statstjenestemenn og kommunale arbeidstakere oppnådde ved tariffrevisjonen 1968. Disse tillegg er inkludert i det nå gjeldende regulativ.

Barnehagelærere som er organisert i Norsk Lærerlag, er også etter 1. mai 1968 lønnet etter de tidligere satser pr. 30. april 1968 fordi ny tariffavtale ikke ble inngått.

Norsk Lærerlags påstand om at det nå skal foretas etterbetaling av de generelle lønnstillegg med virkning fra henholdsvis 1. mai 1968 og 1. januar 1969, kan ikke tas til følge. De nye satser kan først gjøres gjeldende fra den dag barnehagelærerne etter avtale skulle gjenoppta arbeidet. For så vidt arbeidet ble

gjenopptatt etter avtalen, må etterbetaling foretas med virkning fra 28. mai 1969.

Barnehagekretsens partsrepresentant i Rikslønnsnemnda, Hartmann, er av den oppfatning at nemnda i samsvar med Barnehagekretsens påstand burde ha opprettholdt den bestående klassel plassering for barnehagelærere og styrere med det forbehold at endring skulle foretas dersom plasseringen av tilsvarende stillinger skulle bli endret ved behandling i Oslo kommunes klassel plasseringsutvalg. Etter Hartmanns oppfatning ville en slik behandlingsmåte avgjort ha vært den beste.

Når det gjelder realiteten, har Hartmann ikke helt utvært enig i at det foretas så vesentlige klasseopprykk som nemndas kjennelse innebærer.

Etter omstendighetene er Hartmann likevel kommet til at han ikke vil oppta dissens, idet de foretatte lønnsreguleringer ikke kan anses uforsvarlige i relasjon til andre lønnsplasseringer i Oslo kommune. Hartmann stemmer derfor for den avgjørelse som Ryssdal, Danielsen, Strømme Svendsen med tilslutning av Dahl og Andresen er kommet til.

Norsk Lærerlags partorepresentant i Rikslønnsnemnda, Johannessen, støtter for at lønnskravene tas til følge og finner videre at arbeidstiden for barnehagelærere bør fastsettes i samsvar med Norsk Lærerlags påstand. Han viser for så vidt til den begrunnelse Norsk Lærerlag har gitt og vil tilføye:

Etter det resultat nemndas flertall er kommet til, blir selve grunnstillingen som barnehagelærer plassert alt for lavt. Ved plasseringen av denne stillingen er det ikke i tilstrekkelig utstrekning tatt hensyn til lengden og innholdet av barnehagelærernes utdanning, deres arbeids- og ansvarsområde samt den klare relevans det er mellom funksjonen som barnehagelærer og annen lærergjerning.

Norsk Lærerlag har i sine anførsler overfor nemnda sterkt understreket at dersom en legger til grunn de ovennevnte faktorer ved vurderingen av klasseplasseringen, så vil det naturlige sammenligningsgrunnlag være lærernes lønns plassering i det obligatoriske skoleverk. Johannessen vil i denne forbindelse også understreke at en i Kirke- og undervisningsdepartementet, etter en rent faglig vurdering og uten forutgående forhandlinger, selv fant fram til at en slik sammenligning var relevant og måtte føre til at småbarnspedagog/barnehagelærer ble plassert med begynnerlønn i inkl. 11° og med topplønn etter 8 år i inkl. 12^h. Barnehagelærer med ettårig spesialpedagogisk tilleggsutdanning ble plassert i inkl. 14° og med topplønn i inkl. 17^h etter 16 års tjeneste. Dette vil si den samme lønns plassering som lærere ved spesialskolene, uten utdanningsopprykk. Barnehagelærere med to-årig spesialpedagogisk tilleggsutdanning ble plassert i inkl. 14° - 18^h, d.v.s. etter lønnskalaen for lærere med ett opprykk. I og med dette faktum finner Johannessen at det var grunnlag for nemnda å akseptere sammenligningen mellom barnehagelærere og lærere.

Rikslønnsnemnda har, etter Johannessens oppfatning, i det vesentligste tatt hensyn til utdanningens lengde, og således ikke trukket inn sammenligningen til utdanningens innhold, arbeids- og ansvarsområde.

I de hovedoverenskomster som Norges By- og Herredsforbund for tariffperioden 1968-1970 har inngått med andre arbeidstakerorganisasjoner, heter det i kap. 2 nr. 8 B om klasseplasseringer blant annet: "Ved sine avgjørelser skal utvalget ha som norm et ensartet lønnsnivå innen kommunene i best mulig samsvar med sammenlignbare stillinger i staten. Endringene gis virkning fra 1. mai

1969". Det ville da være en naturlig konsekvens å fastsette samme klasseplassering for barnehagelærere ved spesialinstitusjoner drevet av kommunene eller private organisasjoner som den klasseplassering man har hatt i staten fra 1967, med unntak av barnehagelærere med vanlig utdanning. Denne stillingen burde ha vært plassert etter samme prinsipper som legges til grunn i etater med lønn etter kompetanse (12° - 15⁴).

Når det gjelder arbeidstiden ved daghjem/barnehager, vil Johannessen hevde at barnehagelærerne på daghjem med 40 timer ukentlig bunden arbeidstid inkludert forberedelses- og etterarbeid samt foreldrekontakt fremdeles vil bli belastet langt ut over den arbeidstid som er gjeldende norm i arbeidslivet forøvrig. I denne forbindelse vil han peke på at Samordningsnemnda for skoleverket (1947) på et rent faglig grunnlag kom fram til følgende konklusjon: "Samordningsnemnda ... vil legge til at barnehagelærernes arbeidstid ikke bør være mer enn 6 timer pr. dag, derav bør ikke mer enn 4, i høyden 5 timer være i direkte arbeid med barna".

Rikslønnsnemndas flertall har ved denne kjennelse heller ikke villet innbringe lavere arbeidstid for dem som arbeider ved spesialinstitusjoner. Johannessen vil peke på at arbeidstiden for barnehagelærere ved statens spesialskoler ble fastsatt til 27 timer pr. uke i forbindelse med gjennomføringen av enhetsposten i skolen. Etter disse anførsler mener han at det vil være berettiget å sette en lavere ukentlig bunden arbeidstid ved de vanlige institusjoner, og at arbeidstiden ved spesialinstitusjonene bør settes til 27 timer pr. uke.

Johannessen vil begrense sine merknader til de ovennevnte. Når det gjelder tariffavtalens bestemmelser om ferie, ansiennitet og pensjon, er han i det vesentlige enig med nemndas flertall.

Det er enighet om at den nye overenskomst mellom partene, som i slutningen er formulert i samsvar med det resultat nemndas flertall er kommet til, vil tre i kraft fra den dag Rikslønnsnemndas kjennelse blir avsagt.

S l u t n i n g :

I

Hovedavtalen for tariffperioden 1966-1968 mellom Barnehagekretsen i Oslo og Norsk Lærerlag skal gjelde for tariffperioden 1968-1970 med følgende endringer:

A. "Alminnelige bestemmelser" punkt 3 Arbeidstid skal lyde:

Ved vanlig barnehage hvor den ordinære arbeidstid er 36 timer pr. uke skal denne arbeidstid også omfatte for- og etterarbeid. I den utstrekning foreldremøter eller andre møter pålegges utenfor arbeidstiden, skal medgått tid enten kompenseres med tilsvarende fritid eller med overtidsbetaling.

Ved daghjem må den bundne arbeidstid til enhver tid følge Oslo kommunes regler.

B. "Særbestemmelser" skal lyde:

a. Barnehager med 36 timers uke.

Barnehagelærer med bestått eksamen fra 2-årig barnehagelærerskole:

Begynnerlønn	kr. 19.350
etter 1 år	" 19.870
" 3 "	" 20.900
" 5 "	" 21.800
" 7 "	" 23.750

Barnehagelærer med minst ettårig relevant tilleggsutdanning:

Begynnerlønn	kr. 19.350
etter 1 år	" 19.870
" 2 "	" 20.900
" 3 "	" 21.820
" 5 "	" 23.750
" 7 "	" 24.360

Ledertillegg for barnehager med mer enn en avdeling settes til kr. 900 pr. år.

b. Dagbjem med 40 timer bunden tjeneste pr. uke og 6 ukers ferie.

Barnehagelærer med bestått eksamen fra 2-årig barnehagelærerskole:

Begynnerlønn	kr. 22.500
etter 1 år	" 23.100
" 3 "	" 24.310
" 5 "	" 25.380
" 7 "	" 27.620

Barnehagelærer med minst ettårig relevant tilleggsutdanning:

Begynnerlønn	kr. 22.500
etter 1 år	" 23.100
" 2 "	" 24.310
" 3 "	" 25.380
" 5 "	" 27.620
" 7 "	" 28.320

Styrer for slik institusjon:

Begynnerlønn	kr. 27.540
etter 2 år	" 28.240
" 4 "	" 28.940
" 6 "	" 29.640

c. Skjer det noen regulering av de tilsvarende lønnsklasser i kommunens regulativ i tariffperioden, skal det foretas tilsvarende regulering i satsene ovenfor.

-

Overenskomsten kan sies opp til utløp 30. april 1970 med minst 2 måneders skriftlig varsel. Hvis ikke oppsigelse skjer, forlenges den med 1 år ad gangen.

II

Overenskomsten trer i kraft fra 11. juli 1969.

Lønnssetene i det regulativ som er gjengitt i avsnitt B "Særbestemmelser" gjøres gjeldende fra 28. mai 1969, og etterbetaling foretas i samsvar med dette.

Rolv Ryssdal

Reidar Danielsen

Arnljot Strømme Svendsen

Vilhelm Dahl

Thorleif Andresen

Chr. Hartmann

Trond Johannessen